

Line Band för fågelskådare

– ett snabbt sätt att dela med sig av obsar

Mobilappen Line Band har ersatt ”djungeltelegrafen”, det vill säga de SMS-listor och telefonkedjor som tidigare användes av skånska skådare. Ett stort antal fågelintresserade delar på detta sätt med sig av sina observationer i realtid.

Mikael Arinder

Skådare som planerar att ge sig ut kollar med fördel igenom de senaste observationerna på Artportalen (www.artportalen.se). Till höger på startsidan väljer man Artgrupp ”Fåglar”, och klickar sedan på kartan på det landskap man är intresserad av. En lista på dagens observerade arter i landskapet presenteras då. Med hjälp av piltangenterna till höger om datumet i rubriken kan man stega sig framåt/bakåt dag för dag den senaste veckan.

De skådare som är angelägna om att få ännu mer aktuella uppdateringar har skaffat appen Bird Alarm i sin mobiltelefon och startat ett Bird Alarm-abonnemang hos Club 300. Här delar skådare med sig i realtid av sina observationer av mer eller mindre ovanliga arter. Larmen innehåller även en karta så att man med ett enda klick kan få en vägbeskrivning från den plats man befinner sig på fram till lokalen som fågeln larmats från. Eftersom larmen kommer från hela Sverige måste användaren ställa in filter för att inte dränkas i information som man egentligen inte är intresserad av. Å andra sidan kan man ställa in filter så att man även får larm från t.ex. Danmark. På hemsidan www.club300.se/bird-alarm/skaffa-bird-alarm finns information om hur man skaffar Bird Alarm.

Abonnemanget av Bird Alarm kostar 400 kr om året, och det är mest rariteter som larmas. Det är därför många som tve-

kar att skaffa Bird Alarm. Sedan några år tillbaka finns ett gratis alternativ (och utan reklam) som kallas Line Band, som baserar sig på en framgångsrik social app från Sydkorea. Den finns både för Android och iPhone. Man ansluter sig till en lokal grupp i Band, oftast på kommun. Enligt kartan på websidan solbacken.be/listan finns det massor av Band-grupper i Sverige, och åtminstone 15 grupper i Skåne:

- Obsar i Nordväst (nordvästra Skåne), 671 medlemmar
- LaX (Landskrona kommun), 30 medlemmar
- KäX (Kävlinge kommun), 141 medlemmar
- EsX Band (Eslövs kommun), 81 medlemmar
- LoX (Lomma kommun), 297 medlemmar
- LuX (Lunds kommun), 460 medlemmar
- StaX (Staffanstorp kommun), 76 medlemmar
- MöX (Malmö kommun), 536 medlemmar
- SveX (Svedala kommun), 173 medlemmar
- VeX (Vellinge kommun), 646 medlemmar
- TreX (Trelleborg kommun), 225 medlemmar
- SjöX (Sjöbo kommun), 126 medlemmar
- Ystad Yx-larm (Ystad kommun), 217 medlemmar
- ÖsterlenX (Österlen), 190 medlemmar
- Nordöstra Skåne, 348 medlemmar

Band i mobilen. Foto: Mikael Arinder.

Varje Band-grupp drivs av någon eller några entusiaster i en microbirdinggrupp, och de är långt ifrån alltid knutna till en fågelklubb. Många av Band-grupperna är öppna för vem som helst att ansluta sig, medan några grupper kräver att man får en elektronisk inbjudan från en gruppmedlem.

I ett Band-larm skriver man fri text som i ett SMS. Man kan krydda larmet med ett fågelfoto eller med en länk till en ljudinspelning som man laddat upp på Xeno-canto. Det mest användbara är om man larmar med GPS-position. Då kan andra hitta till exakt den plats där man larmat fågeln från, t.ex. inne i en skog. Med ett enda klick kan sedan varje gruppmedlem öppna GPS-länken i t.ex. Google Maps och hitta rätt.

Larmen innehåller iakttagelser och tips, högt och lågt blandas, och inte sällan är det

ett intressant fenologifynd eller en tung art för kommunen snarare än en raritet som larmas. Emellanåt delar observatören med sig av sträcksiffror som inspirerar andra medlemmar att ge sig ut och skåda. Några exempel:

"En del fågelrörelser åt väster ut från Lommabukten förbi Plattan. Sulor, alkor, tretåig mås."

"4 trädlärka på åker öst Ulakärr."

"Gulnäbbad/Scopoli! Sågs från bunkern, försvann in i bukten mot NO igen!"

"Sävsångare Pumphuset vid Tygelsjöbäcken. Känns tidigt??"

"Göktyta hördes spela från Sjölunda gård vid Boste Strandängar för 5 min sen."

"Makalösa mängder gäss Listarumsslätten och väst Petersborg nu. Mest Kanada, över 1000."

"Rosenfink sjunger strax söder om Olas hörna."

"Där ligger något i Lommabukten som rör sig lite väst just nu, långt ut men ser verkligen ut som en sb albatross. Ses från plattan."

I Band delar observatörerna också med sig av annan viktig info, t.ex. vilka lokaler som skådats igenom utan resultat. Därmed kan andra skådare välja att besöka andra lokaler i stället. Man kan också chatta med enskilda individer genom appen. I Band-gruppen FaX i Falkenberg skickade Magnus Andersson ut en uppmaning till gruppens medlemmar att satsa på nattsångarlyssning natten mellan 7 och 8 juni i år. Han beskrev ett utmärkt väderläge för detta, skrev att det säkert finns en hel del att hitta, och avslutade med "Fritt val av område att lyssna av. Ju fler vi blir desto roligare blir det." På detta enkla sätt kan man entusiasmera skådare i området till en improviserad, gemensam aktivitet. Och sedan delar alla med

sig av det de hör och hittar under natten på Band. På detta sätt kan man enkelt köra en extrasväng och komplettera sin nattlista med exempelvis den vaktel man aldrig hittade på sin egen runda. Ett jättebra sätt att använda Band på.

De flesta skådare som har Band är bara medlemmar i en eller ett par grupper eftersom de bara skådar lokalt. På så sätt blir också alla larm intressanta. Med Band behövs inte den filtrering man tvingas använda i Bird Alarm för att inte dränkas av larm från hela landet.

Erik Hirschfeld som är en av administratörerna av MöX Band berättar att det var Pierre Unge som upptäckte appen Band och såg möjligheterna för skådare. Pierre och Erik startade Line Band för Fågelskådare för kommunskådare i Malmö i februari 2013 och kallade gruppen för MöX. Den blev snabbt en succé och Band spred sig till grannkommunerna. Tidigare använde man sig av sms-listor, men appen Band var så

mycket mer kapabel och dessutom gratis.

Erik håller regelbundet fågelguidningar i Malmö, och deltagare som vill fortsätta lära sig mer om fåglar ansluter ibland till MöX Band för att både ta del av andras observationer och dela med sig av sina egna. Vem som helst kan ansluta sig till MöX. Baksidan av detta kan vara att det blir en hel del verkligt vanliga arter som larmas och frågas om. Larmen om rörhönan och rödstjärtar riskerar att bli många till MöX 536 medlemmar. Administratörerna fick därför sätta lite strängare regler efter ett tag där alltför triviala arter inte får larmas på MöX. På liknande sätt har gruppen Obsar i Nordväst en regel om att nyanlända vårfåglar inte ska larmas i deras grupp utan ska i stället delas via chatten i Band. Andra slags regler kan gälla känsliga häckfåglar, t.ex. pungmes eller fältpiplärka, som inte får larmas ut för att minimera störning.

Mattias Olsson, som är administratör för LaX i Landskrona, berättar att de har

en helt annan strategi och delar med sig av observationer av känsliga häckfåglar på Band för att bättre kunna skydda och bevaka dem. Men LaX accepterar inte nya medlemmar att ansluta sig i gruppen om de inte är kända som pålitliga och aktiva kommunkådare. Därför har LaX bara 30 medlemmar. LoX i Lomma startades i mars 2013 av Andreas Lundgren bara ett par veckor efter MöX. Andreas berättar att trots att de har 296 medlemmar så kommer nästan alla larm från ett tiotal lokala skådare, inte minst från slitvargen Lars Nilsson. Vem som helst kan ansluta sig till LoX. Detta gör att LoX hela tiden får nya medlemmar, t.ex. studenter på SLU i Alnarp, som skådar mycket i kommunen och som bidrar med en hel del larm. Andreas är mycket nöjd med hur LoX har utvecklats. Det är många intressanta obsar som delas, och eftersom avstånden är små är det lätt för lokala LoX-medlemmar att hinna ut och se en rapporterad fågel inom

en halvtimme. Andreas har inte styrt upp LoX särskilt hårt med regler, och stämningen i inläggen har tidvis varit härligt kamratlig och lokal.

Bandgruppen Nordöstra Skåne drivs av fågelklubben med samma namn. Administratören Patrick Tollgren Lazarov berättar att klubben är mycket aktiv lokalt och vill också ha kontroll på vad som larmas, inte minst vad gäller hotade arter. Därför är det självklart att fågelklubben driver Band i nordöstra Skåne. Tidigare så hade man en sms-grupp, men Band har fungerat bättre.

Finns det någon baksida med Line Band för Fågelskådare? Erik Hirschfeld berättar att en del fågelfotografer som inte är fågelskådare hittar fåglar att fotografera genom att ansluta sig till olika Band-grupper. De trålar av larmen, får snabb och mycket precis information om arter, ger sig ut med kameran för att ta bilder men vet inte alltid hur nära man bör gå. Eftersom de inte är skådare i botten har de sällan någon aning om hur känslig en viss art är för störning. Det här är ett ganska nytt fenomen och bör hanteras genom dialog mellan skådare och fotografer snarare än att börja stänga ute Band-medlemmar.

Om du vill ansluta dig till någon Band-grupp behöver du först hämta ner appen Band till din mobiltelefon. Starta sedan appen och skapa en användarprofil. Från appen, klicka på förstöringsglaset uppe till vänster och skriv in namnet på den grupp du vill ansluta dig till, t.ex. LuX. Sök och granska träffarna. LuX beskrivs med texten "Birding in Lund". Klicka på den grupp du

vill ansluta dig till. Gruppens beskrivning visas då. Klicka på den gröna knappen "Join This Band" längst ner. Det kan ta en liten stund innan du är ansluten till gruppen. Några grupper är inte fria att ansluta sig till hur som helst. I stället behöver en gruppmedlem bjuda in dig genom att klicka på ordet Invite under gruppens namn på startsidan i Band, och sedan skicka en inbjudan till dig via SMS, Messenger eller Email.

I Band kan man ställa in ifall man vill få push-notiser med ljud om larm, kommentarer och chatmeddelanden. Det gör man via kugghjuls-

symbolen längst nere på startsidan.

Man larmar genom att klicka på pennsymbolen längst uppe till höger, skrollar ner och väljer "Pin a Location", klickar på pilen till höger om texten "Add Location" (kräver att du har platstjänster aktiverade i mobilen), och sedan skriver in texten för ditt larm, t.ex. "Vaktel spelar sporadiskt norr om vägen". Man kan även klicka på "Share Photos or Videos" och bifoga ett foto från mobilen. Fotot kan föreställa fågeln (taget av en kameradisplay) eller t.ex. buskaget där fågeln hörts ifrån. Slutligen skickar man larmet genom att klicka på Done. Andra gruppmedlemmar kan sedan kommentera larmet eller ställa frågor. Detta är ett bra sätt att några dagar efter upptäckten lägga ut information om att exempelvis svarthakedoppingen fortfarande ligger kvar vid Lomma Södra.

Mikael Arinder
mikael.arinder@telia.com